

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής
Ανάπτυξης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΔΙΑΛΕΞΗ 9: Νεοκλασικές Θεωρίες Μεγέθυνσης

Δρ. Βασίλης Τσέλιος

Αναπληρωτής Καθηγητής Περιφερειακής Οικονομικής

Αριθμός γραφείου: Γ21

E-mail: vtselios@prd.uth.gr

Στόχος

- Η κατανόηση της νεοκλασικών θεωριών μεγέθυνσης (neoclassical growth theories)

Προϋποθέσεις

Αποτελέσματα

Πολιτική

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή
- Σύγκλιση και απόκλιση
- Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης
- Συμπεράσματα

Εισαγωγή

- Τι είναι οι περιφερειακές ανισότητες;
- Πού οφείλονται οι περιφερειακές ανισότητες;

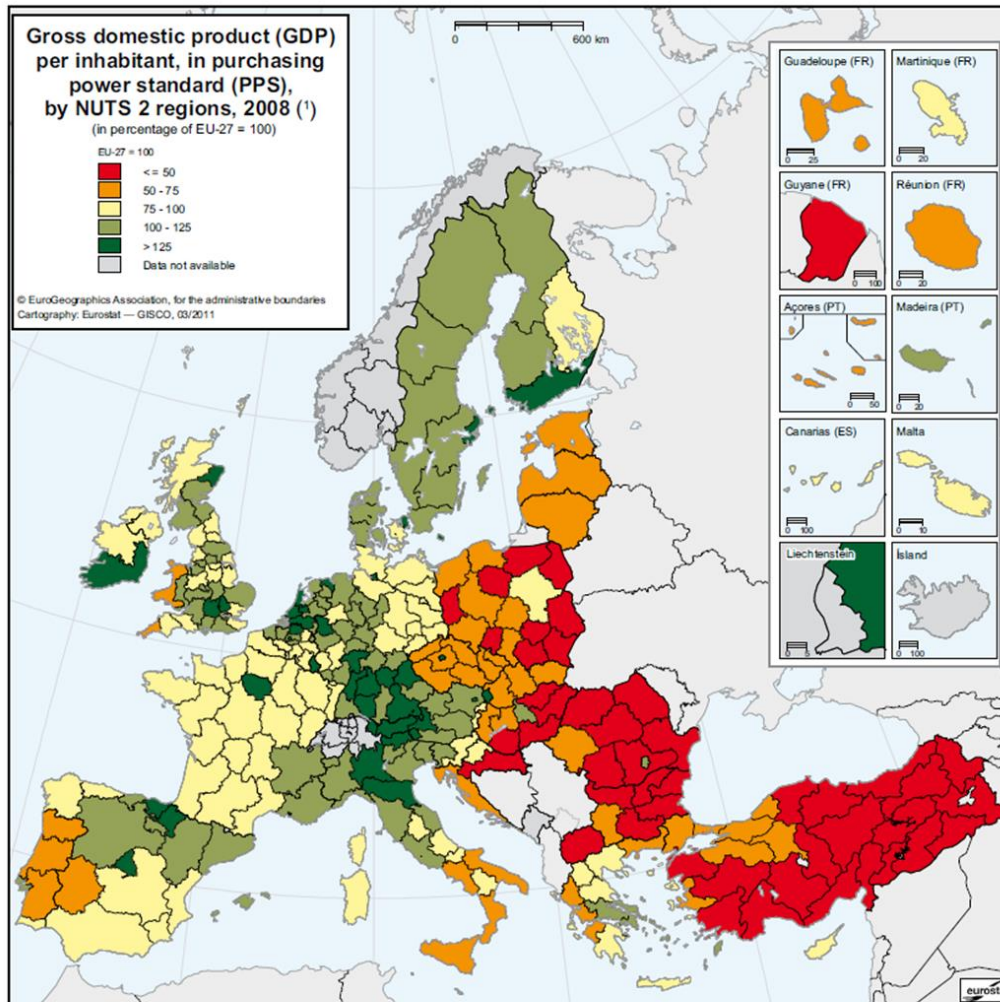

Σύγκλιση και απόκλιση

- Μια βασική διάκριση των θεωριών περιφερειακής ανάπτυξης χρησιμοποιεί ως κριτήριο την κατεύθυνση προς την οποία κάθε προσέγγιση δέχεται ότι “κινούνται” οι ανισότητες.
 - Οι θεωρίες σύγκλισης
 - Οι θεωρίες απόκλισης

Σύγκλιση και απόκλιση

- Παράδειγμα

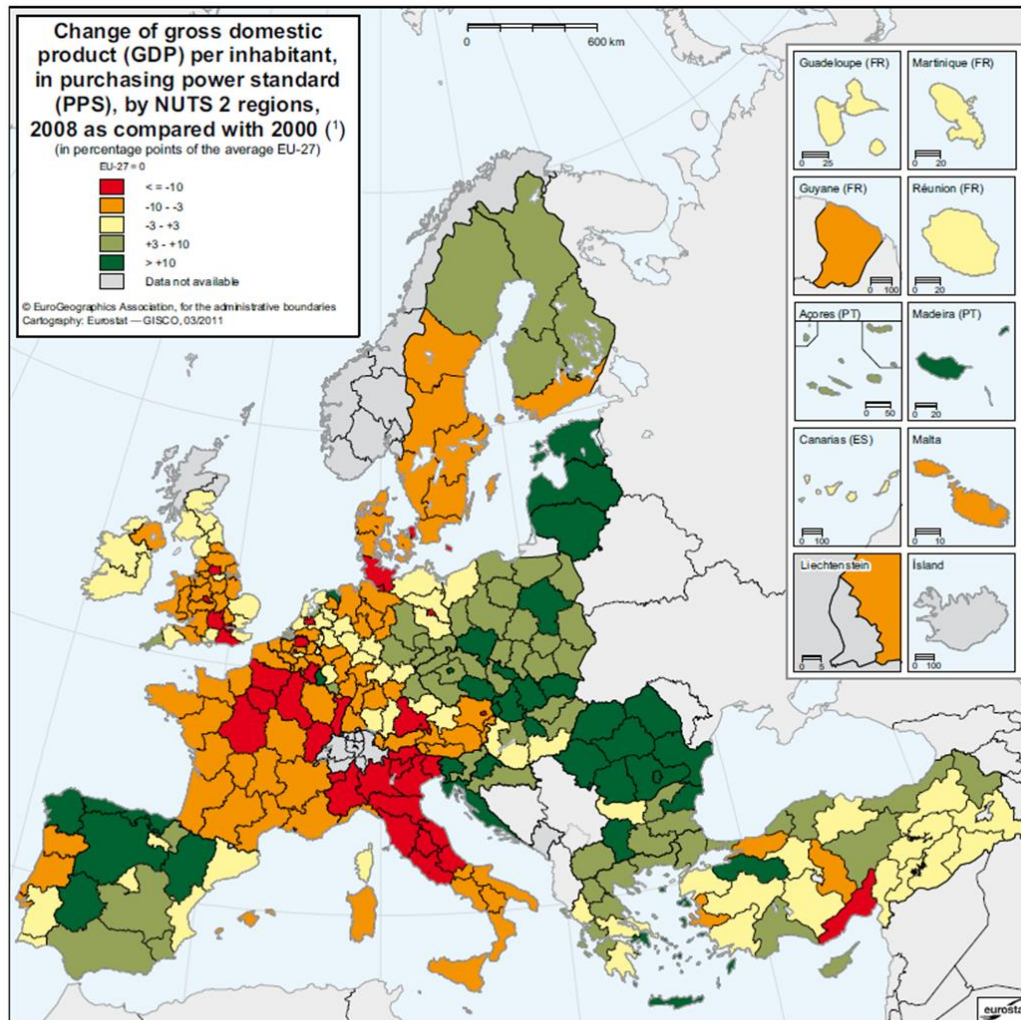

(¹) Turkey, 2006.

Source: Eurostat (online data code: nama_r_e2gdp).

Σύγκλιση και απόκλιση

- Παράδειγμα

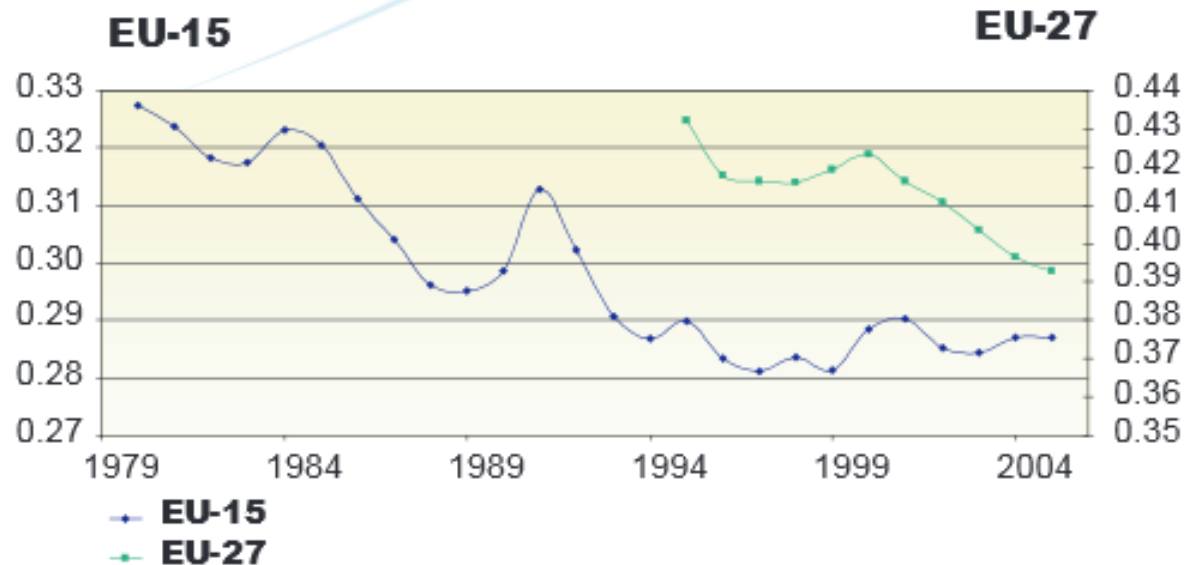

⁽¹⁾ Denmark, Eurostat estimate; Turkey, 2006 as compared with 2000; Croatia, 2008 as compared with 2001.

Σύγκλιση και απόκλιση

- Παράδειγμα

Figure 1: Coefficient variation: GDP per head, NUTS 2 regions, EU-15 and EU-27

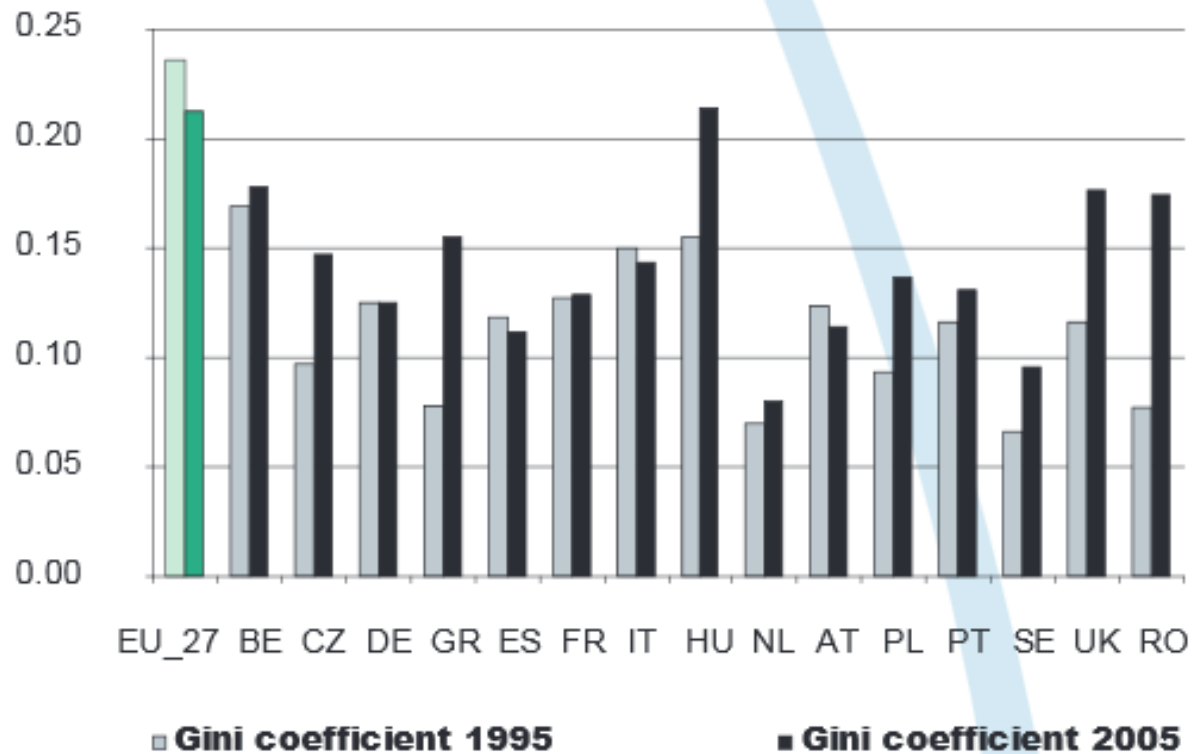
Source: Cambridge Econometrics and EUROSTAT database.

DG REGIO's own calculation.

Σύγκλιση και απόκλιση

- Παράδειγμα

Figure 4: Gini coefficients: GDP per head, NUTS 2 regions, EU-27 and within Member States, 1995-2005*

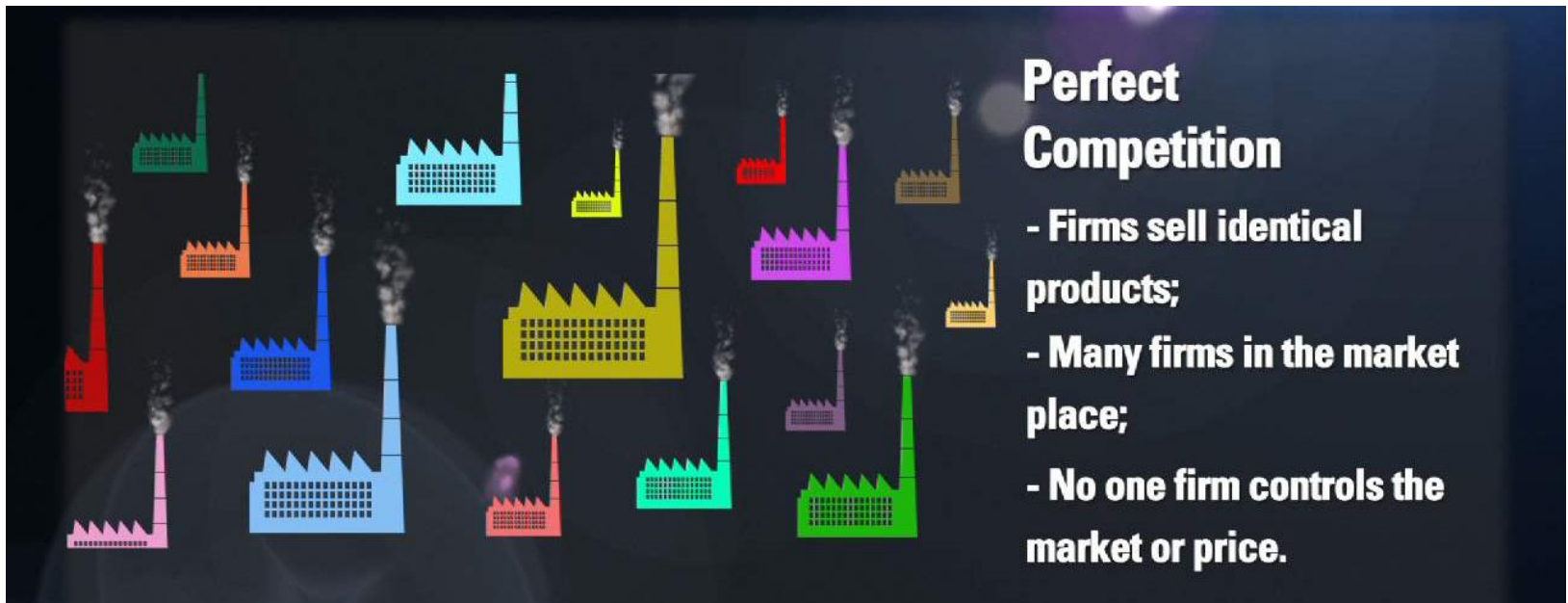
Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Μοντέλο (Solow, 1956)

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Προϋποθέσεις (Assumptions)
 - Τέλειος Ανταγωνισμός (perfect competition)

Perfect Competition

- Firms sell identical products;
- Many firms in the market place;
- No one firm controls the market or price.

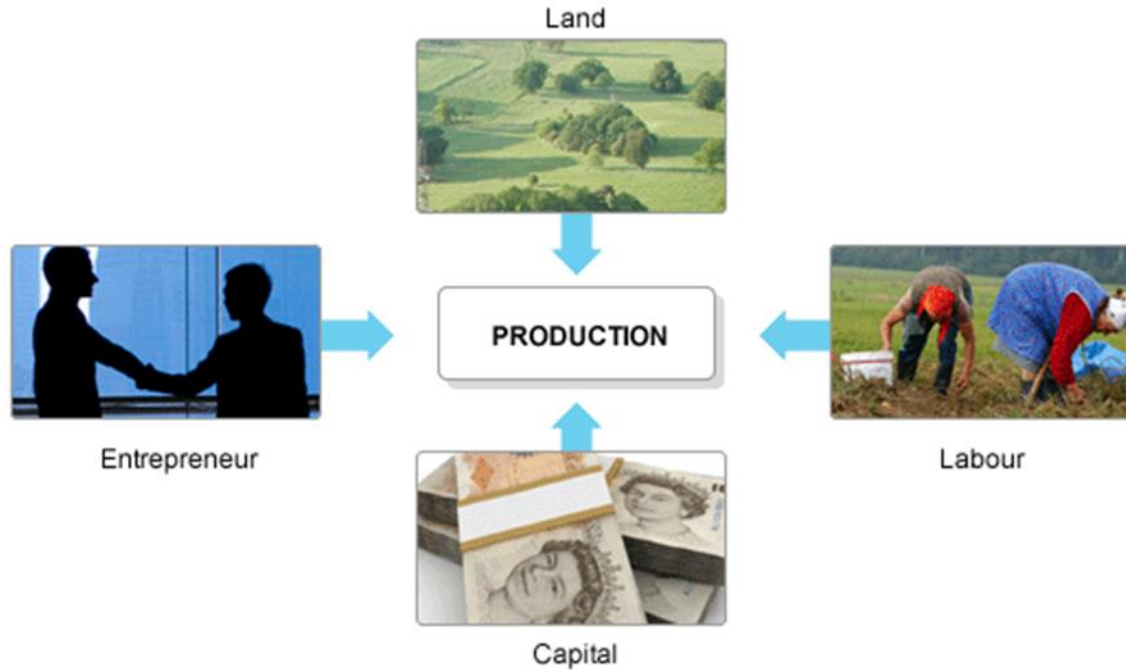
Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Προϋποθέσεις (Assumptions)
 - Ολοκληρωμένη πληροφορία (complete information)

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Προϋποθέσεις (Assumptions)
 - Συντελεστές παραγωγής (factors of production): εργασία (labour) και κεφάλαιο (capital)

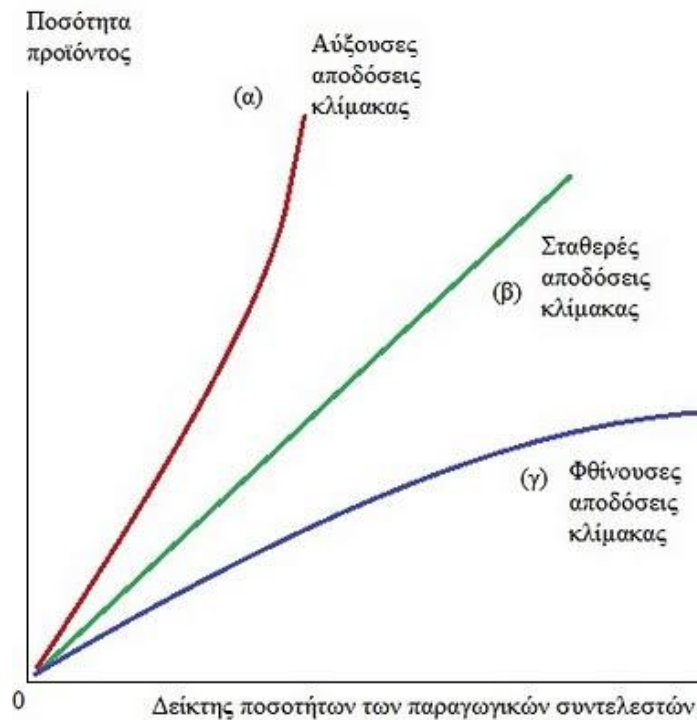

Source:

http://www.bbc.co.uk/bitesize/higher/business_management/business_enterprise/business_contemporary_society/revision/2/

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Προϋποθέσεις (Assumptions)
 - Σταθερές αποδόσεις κλίμακας (constant returns to scale)

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Προϋποθέσεις (Assumptions)
 - Συνάρτηση παραγωγής: Cobb-Douglas function
 - $Y = AK^{\alpha}L^{\beta}$
 - Y = συνολική παραγωγή (total production)
 - L = εισροή εργασίας (labor input)
 - K = εισροή κεφαλαίου (capital input)
 - A = συνολικός συντελεστής παραγωγικότητας (total factor productivity)
 - α και β είναι οι ελαστικότητες εκροών του κεφαλαίου και της εργασίας (output elasticities of capital and labor): εάν $\alpha=0.40$, 1% αύξηση του κεφαλαίου συνεπάγεται 0,40% αύξηση της παραγωγής
 - Εάν $\alpha+\beta=1$: σταθερές αποδόσεις κλίμακας (constant returns to scale)
 - Εάν $\alpha+\beta<1$, φθίνουσες αποδόσεις κλίμακας (decreasing returns to scale)
 - Εάν $\alpha+\beta>1$, αύξουσες αποδόσεις κλίμακας (increasing returns to scale)

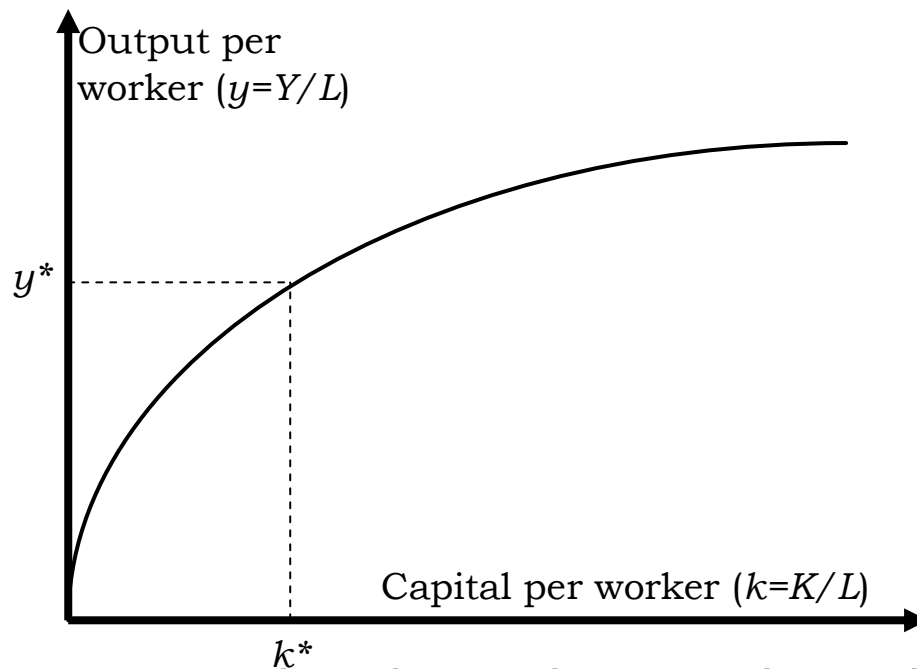
Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Υπόδειγμα (Model)
 - $Y = AK^{\alpha}L^{\beta}$, $\alpha+\beta=1$
 - $Y = AK^{\alpha}L^{1-\alpha}$
 - Διαιρούμε με L
 - $y = Ak^{\alpha}$, όπου $y = Y/L$ (output per worker, προϊόν ανά εργαζόμενο) και $k = K/L$ (capital per worker, κεφάλαιο ανά εργαζόμενο)

Το προϊόν ανά εργαζόμενο (Y/L) αυξάνεται μόνο όταν το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο (K/L) αυξάνεται

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Υπόδειγμα (Model)

- Το προϊόν ανά εργαζόμενο αυξάνεται όσο αυξάνεται το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο, αλλά η αύξηση έχει φθίνον ρυθμό εξαιτίας των φθινουσών οριακών αποδόσεων (diminishing marginal returns)

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Υπόδειγμα (Model)

Υπάρχει κίνητρο για τους παραγωγούς να αυξήσουν το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο

Μακροχρόνια ισορροπία (y^*)

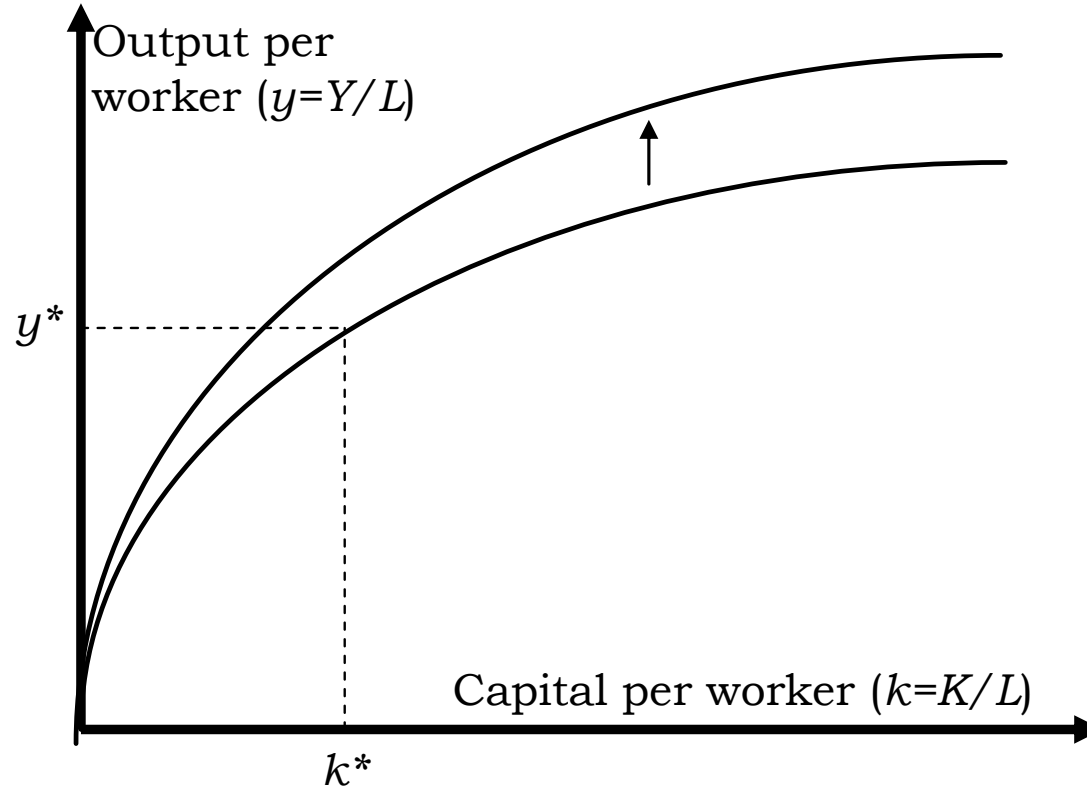
Δεν υπάρχει κίνητρο για τους παραγωγούς να αυξήσουν το κεφάλαιο ανά εργαζόμενο

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Υπόδειγμα (Model)
 - Κάθε 'οικονομία' (π.χ. περιφερειακή οικονομία) συγκλίνει στο δικό της επίπεδο ισορροπίας (steady-state level).
 - Παράδειγμα: Οι φτωχές χώρες (στις οποίες το κεφάλαιο είναι 'σπάνιο') έχουν υψηλότερο ρυθμό μεγέθυνσης από τις πλούσιες χώρες

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Μετατροπές του υποδείγματος
 - Τεχνολογική πρόοδος

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Μετατροπές του υποδείγματος
 - 2 οικονομίες με πλήρη κινητικότητα εργασίας και κεφαλαίου (perfect mobility)
 - Το κεφάλαιο (K) και η εργασία (L) θα μεταναστεύσουν στις περιφέρειες με τις υψηλότερες αποδόσεις (highest rates of return)

‘Χαμηλού μισθού’
περιφέρειες

- Προσελκύουν κεφάλαιο
- Χάνουν εργασία

‘Υψηλού μισθού’
περιφέρειες

- Προσελκύουν εργασία
- Χάνουν κεφάλαιο

- Το κεφάλαιο και η εργασία θα μετακινηθούν με αντίθετη κατεύθυνση
- Μακροχρόνια (long-run) σύγκλιση: μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

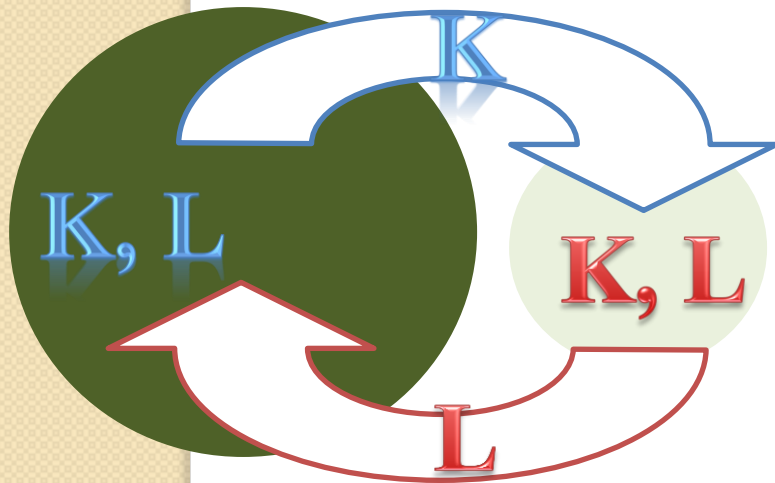
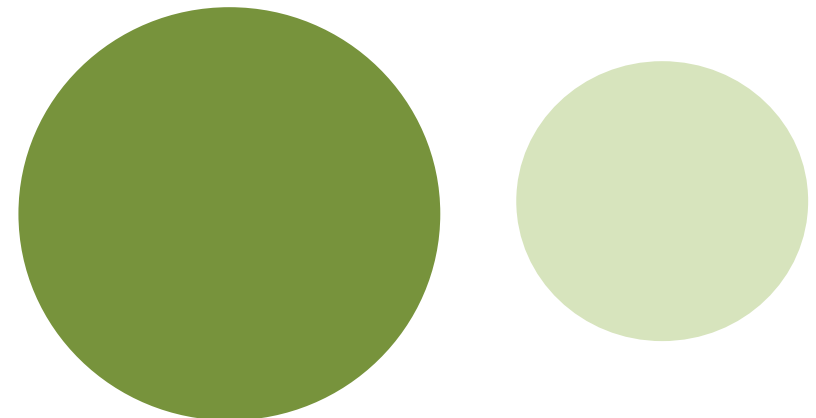
Equilibrium

- Γενικά

If $A_1 = A_2$

If $A_1 \neq A_2$

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Σύγκλιση (convergence)
 - Σύγκλιση χωρίς προϋποθέσεις (unconditional or absolute convergence)
 - Οι περιφερειακές οικονομίες χαρακτηρίζονται από το ίδιο σημείο ισορροπίας (steady-state) και διαφέρουν μόνο στις αρχικές συνθήκες (initial conditions).
 - Οι περιφέρειες που αρχίζουν από μια κατάσταση με σχετικά υψηλό κεφάλαιο ανά εργασία (K/L) αυξάνουν με σχετικά αργό ρυθμό, ενώ οι περιφέρειες 'χαμηλής' τεχνολογίας έχουν υψηλότερο ρυθμό μεγέθυνσης: Όλες οι περιφέρειες συγκλίνουν στο ίδιο σημείο ισορροπίας (common steady-state).
 - Όσο οι περιφέρειες συγκλίνουν, οι διαφορές στο κεφάλαιο ανά εργασία μειώνονται.
 - Σύγκλιση υπό προϋποθέσεις (conditional convergence)
 - Υπάρχουν διαρθρωτικές διαφορές (structural differences) μεταξύ των περιφερειακών οικονομιών οι οποίες συγκλίνουν σε διαφορετικά σημεία ισορροπίας (different steady-states)
 - Οι φτωχές περιφέρειες έχουν υψηλότερο ρυθμό μεγέθυνσης αλλά αυτό δεν συνεπάγεται αναγκαστικά πλήρης εξάλειψη των οικονομικών ανισοτήτων
 - Οι περιφέρειες θα ισορροπήσουν στο μακροχρόνιο διάστημα και οι οποιεσδήποτε διαφορές στα επίπεδα ανάπτυξης θα να αντανakλούν τις διαρθρωτικές διαφορές.

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Σύγκλιση (convergence)

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

- Νεοκλασική περιφερειακή πολιτική
- Ελεύθερη αγορά ('free market approach')
 - Μη κρατικός παρεμβατισμός στην οικονομία
 - Νόμοι προσφοράς και ζήτησης

Νεοκλασικές θεωρίες μεγέθυνσης

Συμπεράσματα

